

Aprite ekonomikas iespējas uzņēmējdarbībā

Valmiera, 14.09.2018.

Aprite ekonomikas
pamatprincipi

Apritīgi piemēri
Latvijā un citās valstīs

Iepirkums atbilstoši aprites
ekonomikas principiem

Lineārā ekonomika

Izejvielu
ieguve

Izejvielu
piegāde

Ražošana

Sadale

Lietošana

Dzīves cikla
beigas

Ražošana

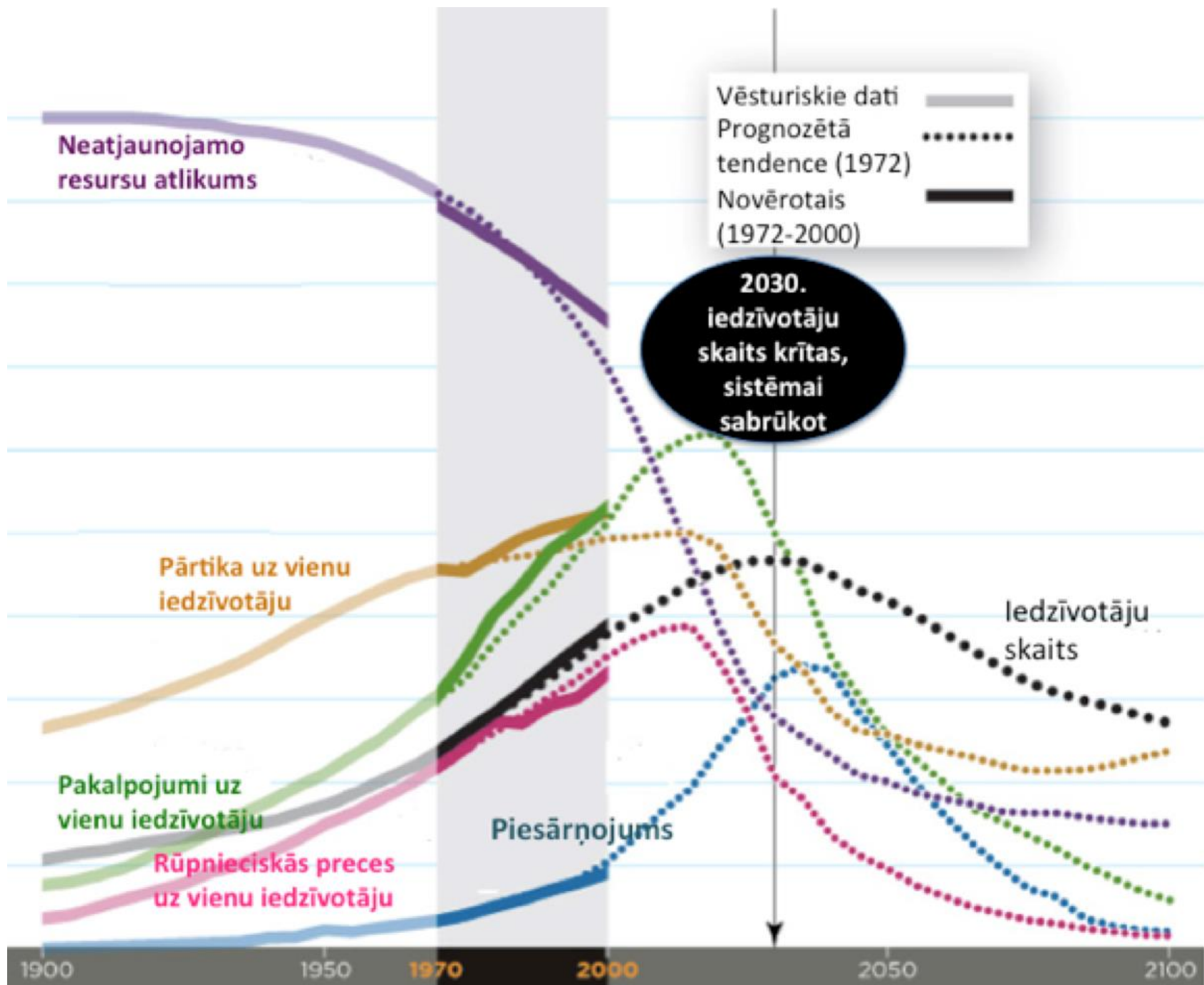
Sadale

Lietošana

Dzīves cikla
beigas

Izejvielu
ieguve

Izejvielu
piegāde

Neatjaunojamo resursu atlikums

Pārtika uz vienu iedzīvotāju

Pakalpojumi uz vienu iedzīvotāju

Rūpnieciskās preces uz vienu iedzīvotāju

Piesārņojums

ledzīvotāju skaits

2030. iedzīvotāju skaits krītas, sistēmai sabrūkot

Vēsturiskie dati
 Prognozētā tendence (1972)
 Novērotais (1972-2000)

1900

1950

1970

2000

2050

2100

Atkritumu radītāji, pārvaldītāji,
apsaimniekotāji, pašvaldības ievēro
atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju:

MATERIĀLI

IZEJVIELAS

PRODUKTI

Tikai 5-10 %
izejvielu
atgriežas apītē

ATKRITUMI

'The 'best' circular option

C2C

or

Lifespan

Piemērs no Alborgas pašvaldības mēbeļu iepirkuma izmantojot aprites ekonomikas principus

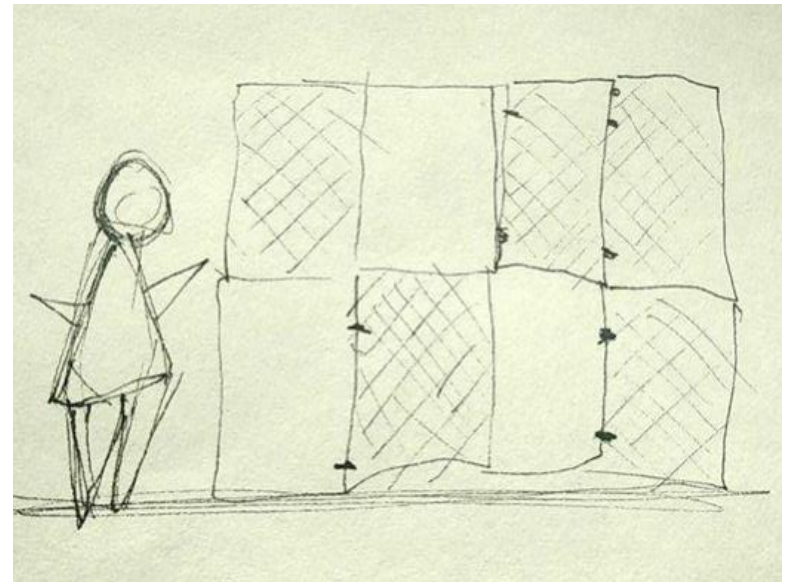
Seats are padded on one side, so they can be used as soft seats and as holders for ipads and computers that you can put on your lap.

**Aalborg
Kommune**

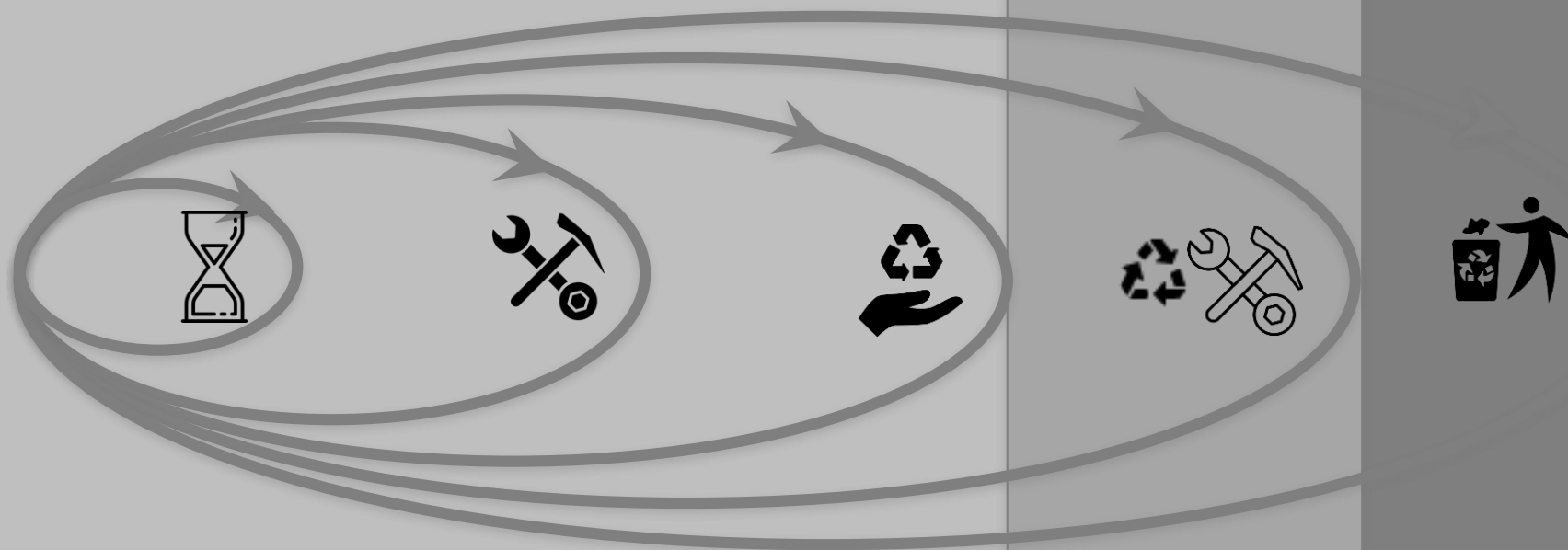
Piemērs no Alborgas pašvaldības mēbeļu iepirkuma izmantojot aprites ekonomikas principus

The old table tops are painted with magnetic paint on one side and used as boards for student work

Uzņēmumu iespējas

Aprite cilpas

Kalpošanas
ilguma
pagarināšana

Uzturēšana,
atjaunināšana

Produktu
atkārtota
izmantošana

Materiālu
atkārtota
izmantošana

Otrreizējā
pārstrāde

Sākotnējais produkts

Atjaunotais
produkts

Pārstrādātie
materiāli un vielas

Sociālā uzņēmējdarbība

OTRĀ
ELPA

AKTUALITĀTES

LABIE DARBI

STIPENDIJU KONKURSS

ZIEDOTĀJIEM

BRĪVPRĀTĪGAJIEM

LABDARĪBAS PLATFORMA PILSĒTNIEKAM

> ○ ○ ○ ○

INSTOCK

Aprites restorāns Nīderlandē

BotanicBaby: autiņbiksīšu mazgāšanas serviss Austrālijā

One Week Cloth Nappy Wash Service (Existing Customer)

BOTANICBABY

\$29.95 AUD

- One-time purchase
- Subscribe
- Subscription details

CARGURU: Auto koplietošana Latvijā

altum

 RCG
LIGHTHOUSE

Apgaismojums kā ārpakalpojums

APVIENIOT ZINĀŠANAS EKONOMIKĀ UN ENERĢĒTIKĀ, RAVTA BEIRNA UN
KASPARA OŠA UZŅĒMUMS CITIEM PIEDĀVĀ JAUNU IESPĒJU, KĀ TĒLPIŅI
KĀRĪNOT AR SAUDZĪGĀM LED GAISMĒKĻIEM, NEKO NEMAKSĀJOT PARĻODU

altum

ATTĪSTĪTS AR ALTUM UN FLYCAP RISKA KAPITĀLA INVESTĪCIJU

Pašvaldības / reģionu iespējas

- Konsultācijas/ mentoru programma, apmācības uzņēmumiem
- Aprites publiskais iepirkums (zaļā publiskā iepirkuma sastāvdaļa)
- Inovatīvais iepirkums

Zaļais publiskais iepirkums

http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/zalais_publiskais_iepirkums/

Zaļais publiskais iepirkums (...) ir process, kura ietvaros valsts un pašvaldības iestādes cenšas iepirkt preces un pakalpojumus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas produktiem vai pakalpojumiem ar vienādu primāro funkciju, ar kura palīdzību iespējams:

- **samazināt ietekmi uz vidi** – katra nopirktā prece vai pakalpojums atstāj ietekmi uz vidi visās tās *aprites* (dzīves) cikla stadijās (ražošana → lietošana → pārstrāde otrreizējai izmantošanai vai noglabāšana atkritumu izgāztuvē);
- **veicināt sociālus uzlabojumus** – ar iepirkumu procedūrā iestrādātu nosacījumu palīdzību iespējams nodrošināt labākus darba apstākļus (...)
- **panākt ietaupījumus budžetā** – plānojot iegādāties kādu preci vai pakalpojumu, vispirms tiek izvērtētas reālās vajadzības, tādējādi samazinot iepirkumu apjomu. Otrkārt, tiek veikts preces aprites cikla izmaksu novērtējums (...).

Materiālu
efektivitāte,
kalpo ilgāk
atkārtota
izmantošana,
pārstrāde

Vietējās
darba rokas
uzturēšanai

Noma
Dalīšanās
Kalpo ilgāk

Circular procurment

Sustainable learning environments

Old school furniture

- as a ressource for recycling

**Aalborg
Kommune**

Alborgas mērķi

Alborgas pašvaldība,
skolas, Vides
ministrija, eksperti,
Alborgas universitāte

- Veicināt zaļo saimniekošanu
- Attīstīt iepirkumu atbilstoši aprites ekonomikas principiem
- Uzlabot mācību vidi
- Esošās mēbeles iekļaut iepirkumā
- Ilgstpējīgas mēbeles (sertifikācija)
- Kopējās izmaksas nepieaug
- Veicināt sociālo uzņēmējdarbību (mēbeļu uzturēšana)

7 tirgus
sanāksmes

Minimālās prasības mēbeļu iepirkumam

- Jauno mēbeļu garantijas laiks – 5 gadi
- Atjaunoto mēbeļu garantijas laiks – 2 gadi
- Pieejamas detaļas: 5 gadi
- Automātiska informēšana par atjaunināšanas nepieciešamību
- Iepakojuma materiāli no atkārtoti izmantota papīra vai koka
- Plastmasas detaļām virs 50 g otrreizējās pārstrādes marķējums
- 70% kokmateriālu no ilgtspējīgi apsaimniekotiem mežiem (FSC, PEFC) vai atkārtoti izmantoti
- Piegādātāja logo jaunajām un atjaunotajām mēbelēm

Vērtēšanas prasības mēbeļu iepirkumam

- Dzīves laiks (30 %)
  - Virs minimālajām prasībām
  - Rokasgrāmata lietošanai un uzturēšanai
- Apkope un uzturēšana (25 %)
  - Rezerves daļu pieejamība ilgāk kā minimālais laiks
  - Produktus var pārveidot no esošajām detaļām
- Atkārtota izmantošana (20 %)
  - Esošo mēbeļu otrreizēja izmantošana
- Remonts (15 %)
  - Esošo mēbeļu remonts
  - Uzņēmums nodarbina darbiniekus ar īpašām vajadzībām
- Materiālu otrreizējā pārstrāde (10 %)
  - Jaunās mēbeles ražotas no otrreizēji pārstrādātiem materiāliem
  - Pārpalikušās detaļas tiek atkārtoti izmantotas

Home

About PPI

News & events

PPI in action

Projects

Procurement of Innovation > Home

<https://www.innovation-procurement.org>

Jana Simanovska, Dr.sc.ing
Biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”
Tālrunis: 29296999
info@ekodizains.org
www.ekodizains.org
www.ekomarkejums.lv

Jana Simanovska, Zane Bilzēna
Zane.Bilzena@lvif.gov.lv
SIA "Vides investīciju fonds"
Ģertrūdes iela 12-2, Rīga, LV - 1010
Tālrunis: 67 845 111
Mob. 29778593
www.lvif.gov.lv

Circular PP